

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11-13.
Helyben egy hónapra 1 kor., negyedévre 8, fél évre 6, egész évre 12 kor.	Vidéken: egy hónapra 1 kor. 20 fill., 1/4 évre 2 kor. 60 fill., 1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.	BARTÓK LAJOS. Kiadótulajdonos: WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.	Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill. Hirdetések petit számításával, díjszabás szerint.
Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).			

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése december hó 31 én lejár, arra kérjük, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Uj királyi fenség.

Nikita, Montenegró fejedelme, tegnap ünnepelte uralkodásának negyvenedik évfordulóját s ez alkalomból felvette a királyi fenség czimet. Az állami méltóságok, már t. i. a montenegróiak kínálták meg vele a nép hálája jeléül. S a montenegróiaknak tényleg elég okuk van a hálálkodásra, mert Nikita fejedeleme rendkívül sokat köszönhetnek. Mikor a fejedelemséget átvette, teljes fejtelenség uralkodott Montenegróban. Fekete-hegyek között s a kulturának még csirái sem voltak elvetve. Ma a kis országnak kikötője, távirója van, iskolái vannak, vasutja készül s kereskedelme és ipara is megindult. Közviszonyai megjavultak s a handzsár, pisztoly és puska ott is a szegre kerültek már. S ebben tagadhatlanul nagy érdeme van

Nikita fejedeleme, a ki ismerve népe hajlamait, a megfelelő eszközöket használta fel kis birodalma ujászervezésére és civilizálására. Az adott viszonyok között nagyobb sikereket senki sem érhetett volna el, mint ő. Uralkodása Montenegrót azon Balkán-államok sorába emelte, a melyeket a művelt Európa komolyan számba vesz.

De hazájának tett szolgálatai mellett dinasztiájának fényét is emelte. Megjelent az európai udvaroknál s úgy személyes tulajdonságaival, mint a népéről való gondoskodásával sok helyütt rokonszenvet ébresztett önmaga, illetve a Petrovics-dinasztia iránt. Nem volt ő többé az az ázsiai uralkodó, a kivel szemben akár az udvari, akár a diplomáciai etikett engedményekre kényszerítettetett volna. Eredetiségének s faji jellegének megóvása mellett a legszigorubbán igyekezett beleilleszkedni az európai uralkodók körébe. Elérte, hogy az uralkodó családok is rokonsági viszonyba léptek vele: Karagyorgyevics herczegen kívül Leuchtenberg herczeg, egy orosz nagyherczeg s az olasz király is a Petrovics-

dinasztiából házasodtak. S Nikita fejedeleme most már vejei révén is politikai tényezőnek tekintendő.

Nem hallgathatjuk el azonban nagyratörésének árnyoldalát sem. Nikita fejedeleme már akkor szerepet akart játszani a külpolitikában mikor erre mi sem jogosította föl. Alig van ország Európában, a mely annyira predestinálva volna a békés fejlődésre, mint Montenegró. Kivált a mióta a berlini kongresszus a Balkán-félszigeten rendet csinált. De Nikita becsvégya csak lassan engedett tért a polgári foglalkozások meghonosodásának s még civilizatórius munkálkodása közepette is nem egyszer leakasztotta a fegyvert a szegről s problematikus eredményü kalandokba bocsátkozott.

S mi tagadás, ezzel is czélt ért, bár nem olyat, a melyről álmodozott. A nagyhatalmak egyike-másika megtette előcsatározójává s a mikor a haragosok egymásnak akartak kellemetlenkedni, csak Montenegrót mozditották meg. Így azután hol angol, hol orosz pénz guruit a Fekete-hegyek közé, hol ilyen, hol olyan

hajók szállították a fegyvert Montenegróba. Szóval Nikita fejedeleme ebben az irányban is elérte, hogy számoltak vele s bizony országa területét is sikerült valamicskével nagyobbitania.

Ezen ügyességeért és jóakarataért népe megadta neki a királyi fenség czimet. De vajjon el fogja-e ismerni ezt a czimét Európa is. Előreláthatólag igen. Majd gondoskodik róla három veje, de különösen jóakarója, az orosz czár. S Európa ezidő szerint nem is igen találta okot az elismerésnek ezt a jelét megtagadni Nikitától. Csak egy uralkodónak nem lesz inyére ez az uj czim: Sándor szerb királynak, a ki teljes joggal versenytársának tekintheti most már Nikitát s nem éppen alaptalanul azt panaszolhatja, hogy az uj királyi fenség elismerésével a Balkán szerb népe örökre két részre szakítottatott. Ezzel a gondolattal azonban Szerbiának előbb-utóbb meg kell barátkoznia, mert a nagy szerb császárság visszaállítása körülbelül a politikai utópiák lomtárába kerül. Miért ne legyen hát Montenegró fejedelme királyi fenség.

Emlékezés régiekről.

A „Magyarság” eredeti tárczája.

Sok aggodalmas napot hozott a szabadságért küzdő magyar nemzetre az 1848-iki esztendő deczembere. Mig az alvidéken Kiss Ernő és különösen Damjanich leczkértette az Uj-Szerbiáról ábrándozó ráczokat, azalatt a felső vidéken igen válságosra fordultak a viszonyok. Schlick beütött az országra, Kassát már el is foglalta, Windischgrätz pedig a Dunántul szervezkedett igen erősen.

Ilyen körülmények közt parancsoló köteleesség volt, hogy a magyar kormány is megtegyen mindent, hogy az ellenséget előnyomulásában megakadályozza.

Első sorban is az alvidéken küzdő csapatokat fölrendelte a Tiszamelékre, hogy hős Damjanich vitéz vörössípkásaival itt fűzzön újabb babérokat győzelmi koszorujába. De ezzel egyszersmind a Bács-Bánáiban ismét Knissanin és Theodorovics vérszomjas, minden emberi érzésből kivetkőzött vad hordái lettek a helyzet urai és hosszú időre ke-

szerves sors jutott az odavaló magyarságnak, nemkülönben ama más nemzetbelieknek is, a kiktől kiderült, hogy a magyar ügy barátai.

Ez alatt pedig a felső vidéken egyre aggasztóbbá vált a helyzet; Windischgrätz erőlyesen folytatta hadműveleteit. Deczember közepétáján Nagy-Szombat után már Győr is osztrák kézre került; hovatovább megvalósulni látszott a császári fővezér vérmes reménye, hogy hatalmába kerítve a fővárost, onnan operál tovább és csakhamar vérbefojtja a magyar szabadságharczot, miután már egyszer kijelentette, hogy forradalmárokkal nem alkuszik.

És a viszonyok kedvezni látszottak neki, a mi nagy mértékben nyugtalanította a nemzet igazáért küzdő elméket. Bár azt sem tagadhatta senki, hogy még alig szervezett, ifju honvédségünk ugyancsak derekasan megállta a vérkeresztiséget a harczedzett tulerővel szemben s több ízben bámulatos hősiességet fejtett ki, — a tapasztalatot a szabadságért meghalni kész lelkesültséggel pótolván.

Nagy-Szombatonál egy egész szá-

zad holtteste fedte a lehanyatlott honvédzászlót — valamennyi megtudott halni, de a zászlót odahagyni egyik sem tudta...

Am a magyarok hős történelme még több áldozatot követelt!...

Deczember közepe körül a magyar honvédelmi bizottmány körülbelül 100.000 emberrel rendelkezett, a kiknek nagy része kellelőleg fel is volt szerelve és így oszlottak meg az ország különböző részein:

A felső Dunánál Görgői vezérlete alatt	30.000 ember
A morva határon Benicsky alatt	3.000 "
A Muraközben Perczel Mór alatt	6.000 "
Kassa környékén Pulszky S. alatt	8.000 "
Szlavina szemmel tartására a Duna-Dráva közén Bathány Kázmér és Földváry vezérlete alatt	4.000 "
Damjanich és Vécsey alatt (utban a felső vidéken eszköz-	

lendő csapatokozás keresztülvitelére) körülbelül	18.000 ember
Az erdélyi határszélen Czecc és Ritzko alatt	10.000 "
Aradnál Máriaassy alatt	7.000 "
Várórségek: Komáromban, Lipótváron, Eszéken, Péterváradon és Munkácsdon	15.000 "

Windischgrätz e haderővel szemben már ekkor 130.000 harczedzett katonát állithatott a harcztérre, tapasztalt hadvezérek alatt, kik közül érdemes a fölemlítésre: Schlick, Kempen, Hartlieb, Bamberg, Schwarzenberg és Lichtenstein herczegek hadosztály-parancsnokok, továbbá Karger, Ottinger, Lederer stb. vezérőrnagyok; Nugent a stájer határszélen, Knizsanin és Theodorovics a Bács-Bánáiban; végül a szabadcsapatok parancsnokai: Hurbán, Stur és Janicssek s a magyar Petricsevics-Horváth ezredes.

Windischgrätznek az volt a szándéka, hogy lehetőleg rövid idő alatt

Budapest, decz. 20.

A nagymartoni választás. Az *Asbóth* János lemondásával megürült nagymartoni kerületben ma volt a képviselőválasztás. Három jelölt volt: *Dégen* Gusztáv szabadelvűpárti, *Póda* Endre néppárti és *Kasics* Péter radikális. A választás elnöke *Badits* Zoltán főjegyző, küldöttségi elnök *Szoka* István soproni ügyvéd. Az eredmény a következő: *Dégen* 1108, *Póda* 484 és *Kasics* 298 szavazatot kapott. A legcsekélyebb rendezavarás sem fordult elő.

A csongrádi választás. Gajári Ödön lemondásával megürült csongrádi kerületben ma volt a képviselőválasztás. A választás elnöke *Tasnády* Antal, bizalmi férfiak *Dienes* részéről: *Barta* Ödön orsz. képviselő és *Borbás* Mihály; Hegyi részéről *lubrovai Tóth* István és *Nagy* Pál János voltak. A szavazás eleinte lanyhán folyt s csak délfelé adták le tömegesen szavazatukat. Délután 1 órakor Hegyre 97-en, *Dienesre* 252-en szavaztak. Este 6 órakor kitűzték a zárórát 7 órára s ekkor *Dienesnek* már 100 szótöbbsége volt. Este 7 órakor a választási elnök lezárta a választást s kihirdette az eredményt. *Dienesre* esett 274, *Hegyre* 166 szavazat s így *Dienes* Marton lett 108 szótöbbséggel a csongrádi kerület képviselőjének megválasztva.

Bérlet vagy parcellázás.

E cím alatt megjelent mai közleményünkre a *Kel. Ért.* adja meg az első visszhangot, jelentvén, hogy a földmivélsügyi miniszter már tényleg elállott a püspök-ladányi közalapítványi uradalomnak telepítési célokra való megszerzésétől. Tette pedig ezt — ugymond — részint a vallásalapítványi uradalmak jogi természetére való tekintetből, főleg azonban azon okból, mivel a kérdéses uradalom most is állami kezelés alatt van és számos felelősségnek és közpénzügyi szolgáló gazdálkodási alapul.

Ezen uradalom helyett azonban a földmivélsügyi miniszter nem ugyan telepítési célokra, hanem parcellázás útján kisebb birtoktestek létesítésére, illetőleg felelősségdőlésre,

valamint kis- és közép-bérletek szervezésére az állam részére meg akarja szerezni a *Balmazújváros* mellett fekvő *Semsey-féle birtokot*, mely egy tagban 40.000 hold kiterjedésű és a kormány kitzűött szociálpolitikai irányának már azért is megfelelőbb, mert a latifundiumok által elfoglalt területen a vidék különben munkás magyar népe eddig nem tudott földet szerezni. E birtok megszerzése iránt a tárgyalások már megindultak.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter maga is a kisgazdák érdekeit kívánván előmozdítani, elhatározta, hogy a püspök-ladányi uradalomnál az eddigi 8000 hold helyett a jövő évtől kezdve mintegy 20.000 holdat kis- és felelősségdőlőre átenged.

E jelentésből kitűnik, hogy igazunk volt, a mikor azt mondtuk, hogy a püspök-ladányi uradalom megvételének elejtéséből a földmivélsügyi miniszter szociálpolitikájára kettős eredményt fog felmutathatni. Megszilárdítja egyrészt a püspök-ladányi bérlet és felelősségdőlés alapját s közbirtokosságot teremt másrészt oly vidéken, ahol a jóra való nép sehogyan sem tudott önállóságra vergődni. E jól megfontolt lépésért úgy *Darányit*, mint *Wlassics* kultuszminisztert elismerés illeti meg, mert újra bizonyítékát adták annak, hogy a társadalmi probléma megoldásán helyes érzékkel és őszinte jóakarattal fáradoznak.

SZÉKESFŐVÁROSI ÜGYEK.

× Király-szobrok a Városligeten. A főváros mérnöki hivatalának mostanában kellett volna a városligeti műcsarnok előtt a *Liget* két szoborcsoportját: a rákászó fiút és a kacsázó leányt felállítani. A tervet a főváros elfogadta, az eléggé kedélyes szoborcsoportok a *Mücsarnok* homlokzata előtt levő kis parkba kerültek volna szökőkuttal. A mérnöki hivatal ma azt javasolta a tanácsnak, hogy a felállítást halasszák el. A millenáris műemlék építbizottsága ugyanis a miniszterelnökkel tárgyalást folytat a Városliget torkolatának, helyesebben a *Stefánia-uti* torkolat két oldalának szobrokkal leendő díszítésében.

Az *Andrássy-utról* kifelé menet a Szépművészeti Múzeum és a *Mücsarnok* homlokzata előtt levő parkok félkör alakra szabályoztatnának s a homorú félkörben öt-hat magyar királyt ábrázoló szobrot állítanának föl másfél-szeres nagyságban. A szobrokat nyitott sűvényű park övezné. Egy-egy szoborra 20.—30.000 koronát számítottak. A mérnöki hivatal megjegyzi végül, hogy hivatalos értesülése ugyan még nincs, a terv azonban komoly s így a két kis szoborcsoport felállítását a végleges rendezésig el kell halasztani.

× Az Erzsébet királyné szanatórium víze. A vízvezetési igazgató ma bejelentette a tanácsnak, hogy az Erzsébet királyné tudóbeteg szanatóriumához megépítette a vízvezetékét. Az építésre 21.000 koronát irányoztak elő, tényleg 15.533 koronába került.

× Szegény betegek. A főváros kórházainak lakóit nagy veszedelem fenyegeti. Január első napjától nem kapnak enni valót. A *Lindenbaum* Lévível kötött régi szerződés december 31-én lejár. Az új szerződés megkötése ellen első sorban *Mauthner* Adolf bizottsági tag fölébuzott s ezt a fölébuzást indítvány alakjában a december 27-iki közgyűlés fogja tárgyalni. A *Lindenbaum*mal kötendő új szerződésbe azonban a konkurrens pályázók sem nyugodtak bele s egy részük szintén megfölébuzta. A tanács ma tárgyalta az ügyet s a fölébuzásokat a közgyűlés elé terjeszti. Az ügyecske — immár három hónapja — szép lassacskán húzódik tovább, míg végre december 31-én beáll a kényszerhelyzet, a mikor *Lindenbaum*mal muszáj a szerződést meghosszabbítani. Persze a rendkívüli közgyűlés egybehívását nem érdemelte meg az ügy, mert mindössze 100.000 korona megtakarításáról van szó.

× A Sós-fürdő villamos vasutja. A Sós-fürdő környékén levő telektulajdonosok azt panaszolták a tanácsnak, hogy a mióta a villamos-vasut szárnyvonala megépült, nagyobb esőzések alkalmával minden telek víz alá kerül. A mérnöki hivatal konstata, hogy a szárnyvasut töltése a rendes szintnél 80 centiméterrel magasabb s ma azt javasolta, hogy kötelezze a főváros a közuti vasutat a töltés leállítására s a vonal átalakítására.

× Segédfogalmazói állások szervezése. A főváros közigazgatásának többi csodabogarái között nem utolsó a fogalmazógyakornok és fogalmazó állás közötti különbség. Fogalmazógyakornok minden jogvégezett ember lehet, a ki rászánja magát arra, hogy 600 forintos állásban 10—15 évig nyomorog. A fogalmazó is jogvégezett ember, valamikor gyakornok volt, de előlépése alkalmával rangban és jövedelemben olyant ugrik, mintha három közbeeső állást már meglaladott volna. A két állás között levő nagy különbség régóta panasz tárgya a városnál. A gyakornokok évek óta sürgetik a közbeeső segédfogalmazó állás szervezését. Céljukat elérik. A főjegyző ma javaslatot terjesztett be a tanácshoz s abban 12 gyakornoki állás megszüntetésével 12 segédfogalmazói állás szervezését ajánlja egyenkint 1600 korona törzsfizetéssel 700 korona lakásbérrel.

× A vasárnapi munkaszünet. A főváros országos vásárai két hétig tartanak. Két vasárnap esik közbe s máig mind a két vásáros-vasárnapon minden üzlet nyitva volt. A rendőrfőkapitány a munkaszüneti törvény megsértését látta ebben s arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a munkaszünetet a vásár-vasárnapokra is terjeszse ki. A miniszter ma leíratot intézett a fővároshoz s azt mondja: az egyik vasárnap mindenesetre kiesik a törvény rendelkezése alól, de hogy a második vásáros-ünnepnapon fel függesztessék-e a munkaszünet, arra a főváros feleljen s mondjon véleményt, vajjon kereskedelmi és ipari érdekek nem kívánják-e, hogy a törvény a második vasárnap is szüneteljen.

× A vízművek telke. A főváros a káposztásmegyéri vízmű építéscsoport *Károlyi* Sándortól nagy terjedelmű birtokot vett át. A terület vételárán a két fél nem tudott megegyezni, pörbe mentek s a bíróság 1.600.000 koronát ítelt meg kártérítésül a tulajdonos grófnak. A drágán szerzett ingatlan pontos mértékét a bíróság utasítására a főváros mérnöki hivatala most állapította meg. A *Károlyi* birtokból kisajátított terület 86 katasztrális hold, négyszögölekben 138.409 négyszögöl. Egy-egy négyszögöl tehát 11 korona 50 fillérbe került a városnak.

összpontosítja haderejét, egyesült erővel Pestre tör és szétugrasztja a *rebelliseket*.

Persze, ehhez a szép szándékhoz még másnak is volt némi hozzájárulása. Annyi azonban bizonyos, hogy a legjobb hazafiak lelkét szorongással töltötte el a jövő iránt való kilátás s csak egy *Kossuth* Lajos volt rá képes, hogy az elcsüggedt lelkekbe új reményeket csepegtessen.

Pedig már akkor a vezérek közt is el volt hintve a bizalmatlanság, a féltékeny versengés átkos csirája, a mi annyi szerencsétlenség okozója volt nemzetünk történetében...

Igy álltak a dolgok 52 évvel ezelőtt Magyarországon. Erdélyben még szomorubb volt a helyzet. Itt *Vay* gróf, a teljhatalmu kormánybiztos, inkább könnyelműségből, mint rosszindulatból, odáig hagyta fejlődni a viszonyokat, mignem maga is belátta, hogy a feje fölé tornyosuló árral alig lesz képes megküzdeni, mindazonáltal a mit lehetett, megtett. Csakhogy már késő volt.

A kevés számú magyar haderő

nemhogy megbirta volna torolni a felbőszített mőczok vandalizmusát, de még arra sem volt képes, hogy tisztességes hadállást biztosítson magának.

A derék székelyek, a kik önszántukból álltak lábra, eleinte dicsőséggel vették fel a harcot *Puchner* és *Urban* csapataival, egypárszor szétszórták *Janku* és *Axentye* mőczait is; ámde a tapasztalt hadvezető hiánya itt is megboszulta magát. *Gedeon* osztrák tábornok egy erős, kipróbált hadtesttel *Mavos-vásárhelynél* szétrebbentette a hiányosan felszerelt ujoncz székelyeket, a mire aztán egymásután oszlottak fel a többi székely csapatok is.

Erdély nagy része tehát az ellenség kezén volt.

Kolozsvárt vesztegelt tétlenül egy csekély számú, de elszánt csapat *Baldácsy* ezredes vezéréte alatt s ez a haderő még tarthatta volna is magát az ellenséggel szemben addig is, míg a váravart segítség megérkezik. Hiszen *Urban* ki 16-án megtámadta a várost, derekasan

visszanyomták Dézsig. Ámde a milyen vitéz volt a derék csapat, annál gyatrabb volt a vezér, s még fevesztettebb a városi *kupaktanács*, a mely annak daczára, hogy falai alól derék honvédeink csufosan elűzték az ellenséget, elhatározta, hogy feladja a várost.

S megtörtént az a szégyenletes dolog, hogy *Kolozsvár* derék birája, *Groisz*, fehérzászlós békeköveteket küldött a futó ellenség után, felszólítva *Urban* t, hogy csak tessék visszajönni, kincses *Kolozsvár* szívesen látja a kedves osztrákokat.

És másnap, december 17-én, *Urban* megtartotta ünnepies bevonulását a városba, míg a másik oldalon a szégyentől és tehetetlenségtől elkésztett honvédek hagyták el győzelmük színterét nagy rendetlenségben. Szerencsére *Czecc* János alezredes *Bánffy-Hunyadon* összeszedte őket s egyuttal átvette fölöttük a parancsnokságot is.

És most már *Háromszéket* és *Bánffy-Hunyadot* kivéve, egész Erdély az ellenség kezében volt.

Szomorú karácsony közeledett az

erdélyi magyarságra. *Kolozsvár* lakossága csüggedten, lehajtott fejjel ténfergett az utcákon, az elkeseredés, a düh, a bizonytalanság a jövőért nem hagyott senkit nyugodni; s mindezekhez még jó arcot is kellett vágni, nehogy a cserepárok észrevegyék valakin az elégedetlenséget, a miért a mindenható *Urban* menten börtönbe vetette *akárki* emberfiát.

Csakhogy ez a nagy hatalmaskodás nem sokáig tartott. December 16-án egy kis, tőpörödött férfiú lépte át Erdély határát, zsebében az erdélyi hadak főparancsnoki kinevezésével. Nem is úgy nézett ki, mint katona, hanem inkább valami Regimentspáterhez hasonlított.

Ezt a kis embert küldte *Kossuth* Lajos az erdélyieknek, nyilván *Krisztkindlibe*.

És nemsokára ismét harcba szálltak a derék székelyek, az ellenség pedig szaladt; *korbács*csal kergette őket — *Bem* apó...

Krónikás.

Apróságok.

A történelem milyen szépen ismétlődik!

Meg van írva Xenophon „Anabasisa”, a tizezer görög visszavonulása. Ismeretes I. Napoleon vert seregének disztelen és rémes menekvése a felgyújtott Moszkva alól, Oroszország jégmezőin keresztül. Tolstoj tolla, Verescsagin ecsetje regélnék eme „disztelen kivonulásokról.”

De nincs olyan Xenophon, Tolstoj és Verescsagin, a kinek elég ítéllete, hangja, színe lehetne annak az anabázisnak és Moszkvának megörögzítésére, a minőt az angolok fognak elkövetni Dél-Afrikából.

Chamberlain-t a Krüger okmányainak előszelze, Salisbury-t az újabb nagy vereségek és Kitchener, a nagy humanista által követelt új 40.000 ember indíthatók azokra a nagy dícséretekre, a melyekkel újabb adóznak a büroknak. Megvannak már puhulva a békére és be fog bizonyulni, hogy a háboruk legfőbb intézői, a valódi Hadur mégis a mindenható Isten, a Chamberlain-Rhodes üzleti könyveinél, a Roberts és Kitchener hadi tudományánál pedig hatalmasabb a jó öreg Krüger zsoldáros könyve!

Féért győznek a bürok nem csupán önmaguk helyett, de győzelmük mindnyájunk győzelmé, a kik a földi akaratnál hatalmasabban élnek és végzetekben hiszünk!

Mindig örvendetes, ha valamely rossz szándék kudarcot vall.

Voltak, a kik a Vörösmarty-szobor ügyének győzelmét pártoskodás és felekezeti villongások felidézésével akarták meghiusítani.

Nem sikerült. A Vörösmarty szobra nem egyesítette maga körül párt, vallás- és osztálykülönbség nélkül a nemzetet. A ki a Vörösmarty szobor ügyét előmozdította, az megalkalta, a mi egyesít és nem kerek, a mi elválaszt.

Még nem látjuk a szobrot, már is létezik. Valóságos élő szobor, mely a magyarnak közös célt teremtett, mely a nemzetet idális célokra vezérli. A fényes sikerrel biztató mozgalom hallatára elmondhatjuk a halhatatlannal:

„Van még lelke Árpád nemzetének!”

Azt mondják, hogy a Margitsziget házfölemelése igen komplikált munka. Lassan, nehezen emelkedik, itt-ott repedések mutatkoznak a házfalakon.

Csak Széll Kálmán lehet képes a házfölemelés művének kellő méltányolására. Neki is nehezen ment a Sándor-utcai házat föl emelni az ex-lex posványából a „jog, törvény és igazság” magaslatára és mégis sikerült!

A hasadás inkább a bimbó-utcai kasszában mutatkozott, hanem ennek a betömése csakhamar fölleslegesnek látszott.

TÁVIRATOK.

Debreczen, decz. 20. A közbiztonsági állapotok mai napig sem javultak. Hurok-étekek, rablások még az eddiginél is gyakoribbak. A rendőrség folyton talpon van. Az Erzsébet-úton tegnap 10 órakor Kovács Gábor mérnöknek hurkot dobta a nyakába és kifosztották, Bartha Géza adótisztet a Nyomtató-utczán fogták le, földre teperték és kirabolták.

Debreczen, decz. 20. A városi törvényhatóság Degenfeld főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a járásbírószág létszámának a szaporítását feliratilag kéri Plósz Sándor igazságügyminisztertől, miután a bírák száma kevés, a munka sok. A felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíját fejenként 400 koronával emelik. A városi irolai szükségletre új árlejtést hirdetnek.

Nagybecskerek, decz. 20. A szabadelvűpárt Nikolics Fedor báró elnöklésével szervezkedő ülést tartott a kaszinóban, a hol a megye minden részéből nemzetiségi különbség nélkül 400-nál több választó jelent meg. Stassik Ferencz dr. fejtegette a szervezkedés szükségét. Mangold Samu dr. német, Kosztics János szerb nyelven tolmácsolta a beszédet. Az értekezlet Széll Kálmán miniszterelnöknek üdvözlő táviratot küldött.

Temesvár, decz. 20. Molnár Viktor főispán Temes megye tisztikarát ankre hívta meg, hogy a közigazgatási szolgálat egyszerűsítése végett javaslatokat tegyenek. Megjelent Mayer Károly országgyűlési képviselő is. Előadó Lendvai Miklós tb. főjegyző volt. Az értekezlet 3 napon át reggeltől késő estig tartott. A közigazgatás minden ágában reformokat javasoltak, a melyeknek egy részét már januárban életbe léptetik. A kormány elé ki-merítő javaslatokat terjesztettek.

A bürok végküzdelmé.

Brüsszel, decz. 20.

Egy Transzválból ideérkezett angol százados kijelentette, hogy Angliának papiroson 200.000, valósággal pedig 300.000 katonája van Transzválbán. A háborúnak nem szakadhat vége, mert a nagyobrangú tisztek, a kik a háboru alatt kétszeres fizetést kapnak, mindenáron folytatni akarják.

London, decz. 20.

Ideérkezett magánlevelek szerint, a Fokgyarmatban a helyzet nagyon változósra fordult. A Fokgyarmat hollandusai készséggel támogatják a betörő bürokat, kikkel az angolok nem bírnak.

Standerton, decz. 20.

A bürok tegnap a standertoni kerületben elpusztítottak egy farmot és ez alkalommal 200 darab marhát zsákmányoltak. Hir szerint Roberts-driftnél erős búr sereg táboroz. Egy másik farm mellett, négy mértföldnyire északra, tegnap szintén láttak egy búr csapatot, a melyet azonban elriasztottak. Azoknak a büroknak a családjait, a kik magukat megadták, a környékről a városba hozták.

London, decz. 20.

Az esti lapok távirata szerint a bürok behatolása a Fokgyarmatba egyre nagyobb mérvet ölt. A bürok a kolesbergi kerületet megszállva tartják. Tegnap reggel Krügersdorftól északra heves ágyutüzeltést hallottak.

London, decz. 20.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból a mai kelettel: A helyzet a Fokgyarmat északi részén komolyabbra fordul. A bürok számát, a kik az Oranje folyón átkelve a Fokgyarmatba behatoltak, 2000-nél többre teszik. Az az aggodalom jut kifejezésre, hogy a gyarmat holland lakosai csatlakozhatnak a bürokhoz és ezáltal a fölkelés talajt nyernek. A begyakorlott lovascsapa-

tok hiánya érzékenyen érezhetővé válik. Ragaszkodnak ahhoz, hogy az összes rendelkezésre álló lovascsapatoknak mielőbb való elküldése Dél-Afrikába szükséges.

A cseh-német kiegyezés.

Erűn, decz. 20.

A költségvetési vita folyamán Siley ifju-cseh a németek és a csehek közti kiegyezési tárgyalásokkal foglalkozott és azt mondta, hogy voltaképpen nem marad egyéb hátra, minthogy a kiegyezést a korona oktroálja. A szónok az Oroszországhoz való gazdasági csatlakozást ajánlja. Fuchs a németek részéről azt válaszolja, hogy azt az egyetlen talajt, a melyen a parlamentáriszmus áll, nem szabad elhagyni és nem szabad feladni a reményt, hogy a viszonyok annyira megjavulnak, hogy magunk lépésről-lépésre megegyezünk. Az oktroy a kétségbeesés ténye, melyre nem határozhatjuk el magunkat. Mi a békét akarjuk és reméljük azt ily drasztikus végső eszköz alkalmazása nélkül is.

A

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap reggel, nyolcz, szükség esetén több oldal terjedelemben.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva

Egy hónapra . . .	1 korona	—	fillér
Negyed évre . . .	3	—	—
Fél . . .	6	—	—
Egész . . .	12	—	—

Vidéken, postai küldéssel

Egy hónapra . . .	1 korona	20	fillér.
Negyed évre . . .	3	60	—
Fél . . .	7	—	—
Egész . . .	14	—	—

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytözsdeben és az utcai elárusítóknál.

HIREK.

— **A primási udvarból.** Vassary

Kolos bibornok-hercegprimás a karácsonyi ünnepeket Budapesten tölti. Walter Gyula dr. pápai prelátus irodagazgatójával együtt, a ki a Rómában tartózkodó Kohl Medárd dr. püspököt helyettesíti.

— **Vörösmarty szobra és a tanítók.** A magyarországi tanítók országos bizottsága legutóbbi gyűlésének határozatából kifolyólag arra kérte a főváros tanácsát, hogy engedje meg az iskolákban való gyűjtést, felerészben a Vörösmarty-szoborra, felerészben pedig egy, az író-tanítók gyermekeinek jutalmazására szolgáló alap létesítésére. A tanács azonban csak a szobor javára engedélyezte a gyűjtést.

— **Szilveszter-estély.** A Magyar Tanítók Kaszinója december 31-én, József-köruti helyiségében Szilveszter-estét rendez, a melyen teljes számban jelennek meg a fővárosi tanítóvilág tagjai és családjai.

— **Bubics Zsigmond a Vörösmarty szobor alapja érdekében.** Bubics Zsigmond kassai püspök lelkes körlevélben hívta föl az egyházmegyei papságot arra, hogy a Vörösmarty-szobor alapjának a javára kiki tehetsége szerint áldozzon.

— **Az egyetemek kiterjesztése.**

Az egyetemi ifjuság ma este népes értekezletet tartott egy új intézmény meghonosítása tárgyában. A mozgalom célja a tudományt különösen a munkások között terjeszteni. A mai értekezlet elhatározta, hogy december 26-án a Vas- és Fém munkások Szak-egyesületében fogja megkezdeni tudományos tanítását azon célból, hogy a tudományos egyetem keresse fel azokat, kik az egyetemet látogatni nem képesek. A végleges megalakulás tárgyában január első napjaiban az egyetemi ifjuság nagygyűlést tart.

— **Letartóztatott bankigazgató.**

Potsdamból jelentik, hogy Sanden kereskedelmi tanácsost, a porosz jelzőbank igazgatóját a berlini államügyészség megkeresésére ma délelőtt itt letartóztatták és Berlinbe kísérték, a hol a moabiti vizsgálati fogházba internálták.

— **Perczel Béni halála.** Perczel

Béni országgyűlési képviselőt, a ki tegnap délben meghalt, ma reggel helyezték ravatalra a Klotild-palotában levő lakásán. A megboldogult délszaki növényzettel övezett érczkoporsóban fekszik. A gyászposztóval bevont termet koszorúk borítják, közöttük a képviselőháznak gyönyörű koszorúja. A családnak igen számosan fejezték ki részvétüket. Széll Kálmán miniszterelnök és a kormány összes tagjai is kondoleáltak. A temetés holnap, pénteken délután fél 3 órakor lesz a Klotild-palotából. Az elhunytat a Kerepesi-temetőben fogják örök nyugalomra helyezni.

— **Lelekesedés és pénz.** A Daily

Telegr. a napokban egy berlini levelet közölt, mely a büroknak és Krügernek népszerűségét megtámadva, azzal rágalmazza Krüger-t, hogy mesés összeget költött arra a célra, hogy Európában lelkesedéssel fogadják. Ezzel szemben a Leipziger Neueste Nachrichten haragos kitéréssel utasítja vissza az alaptalan vádat, melylyel szemben kinyilatkoztatja, hogy a De Beers-Compagnie, a melynek Cecil Rhodes az elnöke, a következő összegeket adta ki 1899-ben: Agitációs célokra számtalan külön alap

Köln 1.440.000 korona

Berlin 8.400.000 korona.

Azt kérdezi ez a lap az angoloktól, hogy kiknek fizették ezt a sok milliót a németek rokonszenvének megnyerése végett?

— **Kettős öngyilkossági kísérlet.** Kain Károly és Stolcz Ferencz

asztalosoknak a Kender-utca 10. szám alatt levő házában van közös műhelyük. A mesterségük nagyon rosszul ment. Akkor nyomorúsággal küzdöttek, hogy elhatározták, hogy meg fognak válni az élettől. Ma este a Nagyfuvaros-utczába mentek egyik pálinkamérésbe, hol hamarosan be-rugtak. Ott a bucsuestén, a mint az öngyilkosságról beszéltek, a pálinkás meghallotta tervüket. Mire eltávoztak a pálinkás Kain sógorának, Puri Adolfnak elmondta a dolgot. Puri erre rögtön kalapáccsal sógora lakására sietett. A bezárt ajtót betörve épp akkor lépett a szobába, a mikor Kain maga ellen emelte a forgópisztolyt Stolcz kalapáccsal ráütött a fegyverre, mely elsült, de a golyó a falba furódott. Így aztán az öngyilkosok terve — legalább egy időre — meghiusult.

Tanoncsmunka-kiállítás. A budapesti asztalos-ipartestület saját házában (Bércsics-utca 12.) a karácsonyi ünnepek alatt, 25-én és 26-án, tanoncsmunka-kiállítást rendez. A kiállítás d. e. 9—12 óráig, d. u. 2—6 óráig tekinthető meg díjtalanul.

A Magyar Sakk-Klub tegnapi választmányi ülésében elfoglalta új helyiségét a Lipótvárosi Kaszinó nádor-utcai épületében levő Viktória-kávéház elkülönített helyiségében.

A párisiak rólunk. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, midőn Lukács Béla, a párisi világiállítás magyar osztályának kormánybiztosa legutóbb hazatért, Picard-hoz, a világiállítás vezérbiztosához levelet intézett, közölve vele, hogy Lukács Béla kormánybiztosnak komoly megbetegedés miatt ott kell hagynia Páris és a világiállítást és hogy teendőit Miklós Ödön helyettes kormánybiztos vette át, a ki részére a vezérbiztos támogatását kéri, megköszönve egyszermind azt a szíves előzékenységet, a melyet a vezérbiztos a kiállítás magyar osztálya iránt eddig is tanusított.

Picard erre levélben felelt, melyben a leghizelgőbbben nyilatkozik úgy a kiállítás magyar osztályáról, mint annak vezetőiről. A levél ekképpen hangzik:

„Miniszter ur! Nagyméltóságod levele mélyen meghatott. Munkatársaim és magam nagy hálával tartozunk azért a megtisztelő bizonyítványért, melyet részünkre kiállított.

Engedje meg már most Nagyméltóságod elmondanom, mennyire boldogga et az a nagy és megérdemelt siker, melyet az Ön szép osztálya a világiállításon aratott. A magyar osztály óriási remekmű volt és véghetetlen művészet bélyegét viselte magán. Az Önök palotái és építkezései, valamint a kiállított termékek mind bámulatraméltó civilizáció hatalmas benyomását teszik. Az Önök küldöttéit és kiállítóit az első naptól az utolsóig elhalmozták dicsőretekkel. Büszke lehet erre Magyarország.

Lukács Bélának, az Önök kitűnő kormánybiztosának betegségét őszintén fájjalom. Az ő képességei, magas foku értelmisége, kitűnő jelleme s folyton személyes viszonyunk élénk rokonérzéssel és ragaszkodással töltötték el iránta. Vajha egészsége mielőbb teljesen helyreállna.

Nagyméltóságod meg lehet győződve, hogy Miklós Ödön ur nálunk mindig a legbarátságosabb fogadtatásra számíthat.

Legyen szabad Nagyméltóságodnak ezen alkalommal magas jóakarataért köszönetet mondanom és biztosítom Önt arról, hogy az 1900. évi békeképe országaink kapacitait még szorosabbra fűzte.

Fogadja kitűnő tiszteletem nyilvánítását.

Picard A. s. k. vezérbiztos.

A Magyar Úszó-Egyesület jól sikerült bankettet rendezett ma abból az alkalomból, hogy az egyesület első football-csapatja vasárnap fényes diadalt aratott az ország eddig veretlen football-csapatán a *Budapesti Torna-Clubbon*. Számos felköszöntő hangzott el.

A gyermekek fosztogatói. Eckstein Lipót budapesti születésű 14 éves csavargó 13 éves József nevű öccsével már régebbi idő óta 7—8 éves iskolás gyermekeket téli kabátjukról fosztogat meg. Az üzlet igen jól ment s minden napra esett néhány áldozat. A két fiatal tolvajnak igen sok eset nyomja a lelkét, de csak egy részét ismerik be. A rendőrség ezért felszólítja a szülőket, hogy ha ily eset

gyermekekkel előfordult, jelentkezzenek a főkapitányság 60. számú szobájában.

Elfogott tolvaj. Tegnep este a Kálvária-tér 16. számú ház zálogüzletében megjelent Spitzer Izidor 23 éves csavargó s egy csomó ruhaneműt akart elzalogosítani, a melynek nagy része finom fehérneműből állt H. I., H. K. és H. A. monogramokkal s 152, 153 számjellel. A mikor megkérdezték, hogy honnan szerezte a holmit, azt mondotta, hogy valami *Sándor* Imrétől kapta, de róla egyéb felvilágosítást adni nem tudott. A rendőrség Spitzer Izidort előzetesen letartóztatta, mert valószínű, hogy a nála talált holmik a legutóbb történt hamisított kulcsokkal való betörésekből származnak.

A külön vámterületről. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai ma délután Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnöke alatt ülést tartottak, a melyen dr. Gaal Jenő miniszteri tanácsos tartott „A külön vámterület” címmel felolvasást. A felolvasás mindenek előtt a külön vámterület eszméjének rövid történetét adta elő. Ezután áttért a mostani gazdasági viszonyok ismertetésére. A külön vámterület — ugymond — az események logikája által hajtatva jönni fog. Arra ennél fogva komolyan készülni kell a kormánynak és az érdekelt termelő osztályoknak egyaránt. Mindezekelől meg kell benső természetével ismerkednünk. Az nem paracsa, hanem csak igen sok feltétel megvalósulása esetén tekinthető hasznosnak.

A külön vámterületnek behozatala ne okozzon válságot sem nálunk, sem Ausztriában. A monarchia államszervezet-ségi jellegének feleljen meg. Az okkupált tartományokról is gondoskodni kell annak szempontjából.

Az előadást a nagyszámú hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta és annak befejezte után Matlekovits Sándor elnök mondott köszönetet a felolvasónak alapos és tartalmas felolvasásáért.

Öngyilkos hordár. Berger Lipót 38 éves 214. számú hordár ma reggel a Márton-utca 18. számú házában felakasztotta magát s mire észrevették, halott volt. Hogy mi vitte kétségbeesett tette végrehajtására, senki nem tudja. Bevitték a bonczoló-intézetbe.

Kézbesíthetetlen csomagok. Tapasztalás szerint a karácsonyi időszak alatt postára adott csomagok egy részéről a rosszul fölragasztott címírat leválik, minek következtében aztán a csomagot kézbesíteni nem lehet. Az ily csomagoknak gyorsan romló tárgyakkal álló tartalmát a postai szabályok értelmében nyilvános árverésen el kell adni. Ez az árverés f. évi december hó 20-tól bezárólag a jövő 1901. évi január hó 2-ig, naponta délelőtt 11 óra 30 perczkor és délután 5 órakor a csomag-nyomozó postahivatal hivatalos helyiségében, (VII. Aréna-ut 2. sz. I. em.) lesz, melyre a venni szándékozók az alulírott igazgatóság ezennel meghívja. Budapest, 1900. december 16. M. kir. posta- és táviratigazgatóság.

Öngyilkos pénztárosnő. Ma kora délután az új Mücsarnok közelében melbe lőtte magát egy 20—22 évesnek látszó uriasan öltözött nő, s rövid idő múlva kinszenvedett. Mint később megállapították, az illető *Kovács* Viktória titeli születésű pénztárosnő, a ki legutóbb a „Lehel-kávéház”-ban volt alkalmazva. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. Beszállították a bonczoló-intézetbe.

Körözött vasuti hivatalnok. A karlsruhei rendőrség körözvényben tudatta a főkapitánysággal, hogy *Greiner* János vasuti hivatalnok egy waggon árucikket ellopott s az abból befolyt 14.000 márkával megszökött. A szökevény erős termetű, fekete haju ember, nagy, melleomló szakállal van. A németen kívül jól beszéli a francia nyelvet. Különös ismertető jelei közé tartozik, hogy beszéd közben egyes szavakat elnyel, szenvedélyes pipásember s így majd mindig rövidszáru pipából füstöl. A rendőrség kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

Rendőri hírek. Felismert öngyilkos. A rendőri őrzárak a napokban a Viztorony közelében egy embert talált felakasztva. A rendőrség megállapította, hogy az illető *Singer* Jakab hídasi születésű 58 éves házaló, a ki legutóbb az Ujvásár-tér 24. számú házában lakott. Hogy miért lett öngyilkossá, mindezt megállapítani nem lehetett.

Hirtelen halál. *Adamovics* István tegnapi Tompa-utca 11. sz. alatt levő lakásán hirtelen meghalt. Holttestét az orvostani-intézetbe szállították.

Templomrablások a fővárosban.

Felháborító gaztettet követte el múlt éjjel a fővárosban. Az új erzsébetvárosi templomba betörők hatoltak be és ott mindent felforgatva, 80—100 korona perselypénzt és egy darab ezüst szenteltvíztartót raboltak el.

Csak néhány nap előtt történtek az ó-budai, majd a rákospalotai és szentendrei katolikus templomba a betörések. A legújabb gonosztett arra vall, hogy e templomrablásokat egy kéz követte el.

A betörést ma reggel a sekrestyés vette észre, a ki, midőn a sekrestyébe ért, meglepetve látta a nagy rendetlenséget. A földön és az asztalon elszórva, felfordítva heverték a perselyek, a fali szekrények fiókjai mind tárva nyitva voltak. *Kánya* János sekrestyés rögtön *Tóthfalussy* plébánoshoz futott, ki azután nyomban a rendőrségnek tett jelentést az esetről, honnan *Diener* Ákos rendőrkapitány, több detektiv és rendőr érkeztek a helyszínére. A templom hajójában szintén találtak perselyeket, a melyeket a betörők, mivel azokat feltörni nem tudták, szétdobálták. Boszúból csak annyit tehetek, hogy letörték felső keresztjüket. Így történt azután, hogy a sekrestye asztalának fiókjában levő készpénzt, az összegyűjtött *Szent Antal-pénzt* lopták el. Csodálatos, hogy az előttük levő arany és ezüst tárgyakkal nem vittek el semmit. Valószínűleg tapasztalt betörők voltak, a kik tudhatták azt, hogy a tárgyak majd esetleg nyomra vezethetnek. Eppen így jártak el egy takarékpénztári könyvecskével, — azt is ott hagyták.

A betörők valószínűleg úgy hatoltak a templomba, hogy tegnapi este a padok alá bujva megvárták, míg a templomot becsukják. Ennek megtörténte után előbujtak, meggyújtották a villamos lángot és munkához láttak. Nagyon izgatottan és idegesen kellett dolgozniok, legalább erre mutat a rendetlenség, a mit maguk után a templomban hagytak.

Miután a perselyeket feltörték, a meneküléshez láttak. Első kísérletük valószínűleg meghiúsult. Mert ők a főoltár fölött levő nagy freskófestményü ablakon akartak kímászni.

Legalább erre mutat az ablak alá támasztott hácszó, a megerősített kötél, az eltört freskóablak és az, hogy a védő dróthálózat föl van feszítve. Hogy meghiúsult, azt onnan lehet következtetni, hogy az „oratóriumba” vezető ajtó nyitva volt, ugyszintén az oratóriumnak egyik ablaka. Látszott az ablak párkányán, hogy valaki átbujt rajta és onnan a villámhárító vezetékén lekuszott a

földre. Másik vélemény szerint a betörők a freskó-ablakon másztak be, mert a kötél vége még az ucczra is leért és az oratórium ablakán átmenekültek. Ez sem lehetetlen. De akár-hogyan is van, egy bizonyos. A betöréseket úgy a főváros, mint a rendőrség mulasztásaiban kereshetjük.

A főváros e nagy területnek roppant szegényes a világitása; és a téren rendőrszem sincsen. Csak így magyarázható meg az, hogy a Kerepesi-ut és a Dohány-utca között fekvő nagy templomban háborítatlanul végzhatték a betörők munkájukat. Mert ha a téren rendőr áll, észre kell vennie a világot és hallania kell az üres templomból jövő zajt.

Érdekes a dologban még az, hogy éppen ma kapta meg *Tóthfalussy* plébános a betörés elleni biztosítás nyugtáját; ma — a betörés után.

A tettesek eddigél teljesen ismeretlenek és a rendőrség széleskörű nyomozást indított a vakmerő gonosztévköz kézrekerítésére.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **Rosenthal második hangversenyének** jóvedelmét a rendező (Bárd Ferencz és testvére) *ezég Vörösmarty* szobrára ajánlotta fel. Talán ez a szép cél is hozzájárult, de hiszen a művész méltó nagy hírneve is elég volt hozzá, hogy a Vigadó nagyterme ismét megteljen a legszebb közönséggel. A komolyabb művészelkeknek való utolsó Beethoven-szonátával és Schumann Études Symphoniques-jával nyitotta meg Rosenthal az élvezetes műsort; mindkettőt a legnagyobb művészettel játszotta, itt-ott egy kissé gyorsabb tempóra ragadta temperamentuma. Aztán jött a műsor szórakoztató része, gyönyörűen összeválogatott Chopin, Schubert, a mi Lisztünk és Poldinink, csupa bravourdarab, a miket jórészt el tudunk zongorázni valamennyien — bravour nélkül, szin, tűz, csin, ötlet nélkül... Rosenthal azonban a kisebb gyémántokat a gyémánt nemes tűzével tudja csillogtatni, úgy csiszolja és olyan szög alatt bocsátja rájuk a világot, hogy ragyogó színük csak úgy kápráztatja a gyönyörködő, meghódoló szemlélt. A remek előadással betelni nem tudó hallgatóság megismételtette Rosenthal „Pappillons” című sziporkázó, fülesiklandó virtuózdarabját, egy Chopin-keringőt, a hangverseny végén pedig, elemi erővel tombolva, rákényszerítette egy ismert, de azért változatlanul bámulatos ráadásra: a művész saját maga számára szerkesztett, híres keringő-egyvelegre, a hol a legbájosabb, legkönnyedebb dallamok a legnehezebben lejátszható ellenpontozás stb. mechanikai problémákkal egyesülnek. Azzal a meggyőződéssel kellett Rosenthal hangversenyéről távoztunk, a mely már 15 éve szilárd meggyőződésünk: ez a zongoraművész a legnagyobbak egyike, a maga nemében utolérhetetlen.

+
* **Klotild főhercegnő az Iparművészeti Társulat kiállításán.** A Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításának ma délelőtt igen előkelő vendége volt. *Klotild* főhercegnő látogatta meg a kiállítást, udvarhölgyének, *Szirmay* Sarolta grófnőnek kíséretében. A magas vendéget *Radics* Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója kalauzolta. A főhercegnő apróra megtekintette a tárlatot és a kiállított bőr-, üveg-, bronz-tárgyakból, a himzésekből és művirágokból na-

gyobb bevásárlást tett. Együttal meg szemlélte az Iparművészeti Muzeumot is, a hol Radisics igazgató megmutatta a fenséges asszonynak azokat a tárgyakat, a melyeket a főhercegnő annak idején a muzeumnak ajándékozott. A főhercegnő másfél óra hosszat tartózkodott a kiállításon és távozásakor megelégedésének adva kifejezést, kijelentette, hogy a magyar ipar pártolása az ő intenciója is és kérte az igazgatót, figyelmeztessék őt külön is arra, a mikor magyar ipartermékekből kiállítást rendeznek.

* **Miss Halton vendégjátéka.** Miss Marie Haltonnak e hétre kitűzött három föllépése közül holnap pénteken lesz az utolsó. Erre a harmadik előadásra a „december 20-as bélyegzővel ellátott vörös jegyek érvényesek. *San-Toy* szerepét vasárnap, 23-ikán este ismét Kury Klára fogja játszani.

* **A Népszínház újdonságai.** A Népszínház legközelebbi újdonsága *Suppé* Ferencz operettje, *A modell* lesz, melynek szövegét *Leon* és *Held* írták. Az újdonság január első felében kerül színre. — A Népszínház legközelebbi angol operettje a *Circus Girl* lesz, Ivan *Caryll* és *Lionel Monckton* daljátéka, melynek szövegét *Tanner*, *Dalings*, *H. Greenbank* és *Adrian Ross* írták s melyet *Fái Béla* és *Faragó Jenő* fordítanak a Népszínház számára.

* **Dóczi Lajos munkái.** A Lampel Róbert (Wodiáner F. és fiai) könyvkereskedő cég most adja ki *Dóczi Lajos* munkáit. A végleges kiadás a következő műveket tartalmazza: 1. *Csók*, vígjáték 4 felvonásban, 2. *Faust* Goethe tragédiája, 3. *Carnuli* kis Murányvár, Pensem. 4. Beszélyek és vázlatok. 5. Vegyes párok. 6. Utolsó szerelem. 7. Költemények. 8. Vera grófnő. 9. Ellinor királyleány. Eddig megjelent az első két kötet, a *Csók* és *Faust*.

* **Talált történetek.** *Holló Márton* most adta ki könyvalakban egyes lapokban már megjelent tárczáit „Talált történetek” cím alatt, melyeknek az a közös jellemvonásuk, hogy a pénz, helyesebben a pénztelenség és az ideális érzelmek összeütközése katasztrófát idéz elő.

Ebben a materiális korban valóban a pénz az ur, az igazgató, az emeli föl a legelőkelőbb társaságokba az egyént, az ad becsületet. Nem csodálkozunk tehát, ha írónk megütközve a plutokrácia, a pénz hatalmán, élénk vonásokban igyekeznek rámutatni a hatalom kinövésére, illetőleg félszegségeire. *Holló Márton*ban van lehetőség ehhez, csak hogy meglátszik e művén, hogy ő is, mint fiatalabb írónk nagy része, a pesszimizmus sötét útján halad. Mindenben csak rosszat fedez föl. E könyvben mintha meglevednének a napi sajtó borzalmas szenzációi, melyek mindenkit érdekelnek. Előnyére szolgál, hogy kerüli a bombasztokat, de viszont néha igen kemény a stílusa. Gyakorlott tolla, mely egészen modern irányban mozog, arra enged következtetni, hogy még gyakran fogunk találkozni művével a könyvpiacozon, melyekből talán hiányozni fognak a tulsások.

Az új Nemzeti Színház.

A *Nemzeti Színház* tervbe vett újjáépítésével két ízben foglalkoztunk már s precizizáltuk álláspontunkat ebben a nemzeti kultu-

rális kérdésben. Ma félhivatalosan a következőket írják:

Nap-nap után irnak az új *Nemzeti Színház*-ról, mely a főváros szűkeblősége miatt nem kaphat olyan új otthont, a melyet megérdemel és így mostani helyén, a nagyobbik bérház meghagyásával fog felépülni. A másik kisebb bérház lerombolódik és így természetesen az új színház ha nem is jelentékenyen, de mindenesetre terjedelmesebb lesz a réginél.

De hát az új színház felépítése nem is azért vált szükségessé, mintha a mai színház kicsiny volna, hanem mivel a színház jelenlegi állapotában a legnagyobb mértékben kényelmetlen, nézőtérén és színpadon egyaránt és mindenekfelett tűzveszélyes.

Ez a tekintet vezette első sorban a belügyminisztert, a mikor az új színház felépítését határozta el. És az csak természetes, hogy az új színház a jelenleginél minden tekintetben különb lesz a jelenleginél, mindenekfelett kényelmi és biztonsági szempontokból. Hogy pedig külső pompája mögöttes fog maradni egyéb világvárosok hasonló színvonalúinak, az a főváros hibája.

Ellenben nincs igazuk azoknak, a kik azt gondolják, hogy az új *Nemzeti Színház* csak azért építik, hogy a színpadot nagyobbíthassák. Az új színház színpada tényleg nagyobb lesz a mostaninál, a mint hogy az egész színháznak nagyobbak lesznek a méretei. Tulnagynézőter és tulságosan öblös színpad azonban felesleges, mert abban elvesznek a drámai finomságok, az intim műanszok és volt alkalmunk látni, hogy drámák, melyek a *Nemzeti Színház*ban mindig nagy hatást keltettek, az Operában, a mikor kivételesen ott kerültek előadásra, nem tudtak hatást elérni.

Igy hát azt hozni fel a *Nemzeti Színház* újjáépítésének indokál, hogy a színpad megnagyobbításáért történik, naiv dolog. A belügyminiszter döntésénél a közönség érdeke és annak életbiztonsága lebegett szem előtt és ezért mindnyájan csak hálásak lehetünk.

SPORT.

∞ **A hatnapos kerékpárverseny.** A száznegyvenkétórás kerékpárverseny *New-Yorkban* tegnap ért véget és érdemes a följegyzésre, hogy a győztes csak egy kerékpárhosszal érkezett be elsőnek. A beérkezés sorrendje, valamint a nyert díjak a következők: Mac Farland—Elkes 4205 kilométerrel első (1500 dollár), Pierce—Mac Cacherne egy hosszal második (1000 dollár), Gougoltz—Simár egy körrel harmadik (750 dollár), Kacser—Ryser 4138 kilométerrel negyedik (500 dollár), Fischer—Frederic 4051 kilométerrel ötödik (300 dollár), Stinson—Waller 3693 kilométerrel hatodik (150 dollár), Babcock—Aaronson 2423 kilométerrel hetedik (150 dollár). Tavaly a győztes Miller—Waller 4398 kilométer utat futott be. A verseny költsége 24 600 dollár volt, bevétele 85 000 dollár, így a tiszta jövedelem csaknem 60 000 dollár.

∞ **Oestlund Péter**, a koresolyázás világbajnoka, tegnap Budapestre érkezett, hogy a Budapesti Koresolyázó-Egyesület versenyző tagjainak tréningjét vezesse. A Koresolyázó-Egyesület ugyanis nem kímélve költséget, a világ legjobb koresolyázóját szerződtette

napi 70 korona díjazással, hogy a hazai versenyzőket a közelgő budapesti nemzetközi, valamint a Koppenhágában tartandó világbajnokságokra kellőleg előkészítse. *Péczeley Andor*, *Lilits Milutin*, *Szabó István*, *Halmai Zoltán*, *Hercegh Béla* és *Bihari József* már megkezdtek tréningjüket Oestlund felügyelete mellett. E versenyzők már mult évben taustított képességei garanciát nyújtanak arra nézve, hogy Oestlund speciális módszerének elsajátításával ők fogják megnyerni a világbajnokságokat.

∞ **Rugólabda-bajnokság.** A Ferencvárosi Torna-Klub a rugólabdajátékok rendezése és szabályozása tárgyában az összes sportkörökhöz felhívást intézett a magyar football-bajnoki mérkőzések megalapítására. Az ügyben december 22-én, szombaton este hét órakor értekezlet lesz a Ferencvárosi Polgári Kör helyiségében.

∞ **Turfvilág** czimvel új sportlapot szerkeszt *Salamon Endre*. Az új lap magában foglalja a fogadásokhoz szükséges megbeszéléseket és statisztikát. Az első szám élénk tartalomról tesz tanuságot.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Királysértő katonaszökevény.** Abban az időtáiban, mikor Bresci agyonlőtte *Umberto* olasz királyt, a kontinens összes államainak rendőrsége nagy hajtóvadást indított Bresci elvtársai, az anarchisták ellen. Ekkor történt *Fiumében*, hogy egy verekedés közben elfogtak egy francia embert, *Sagnac* Józsefet, a ki a rendőrség fogházában ezt kiabálta:

— Ha a mai napon nem bocsátanak szabadon, két hónap múlva megölöm első *Ferencz Józsefet*, *Ausztria* császárságját!

A francia ellen ezért királysértés vétsége miatt bünvádi eljárás indult meg. Kitént róla, hogy katonaszökevény, hogy hamisított okmányokkal szédelegve kóborolt a nagy világban. Ilyen életmód mellett természetesen érintkezett egyszer-kétszer az anarchistákkal is, de ő nem anarchista. A budapesti büntető-törvényszék négy havi fogházra ítélte királysértésért, noha csak császársértésért ítéltette volna el — osztrák bíróság. A védő főlebbezése folytán az ítélt tábla I. büntető-tanácsa ma nyilvános főtárgyaláson foglalkozott az ügygel és a törvényszék ítéletét helybenhagyva, a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

KÖZGAZDASÁG.

A kivándorlás.

A kormánynak az a kijelentése, hogy a kivándorlást meggátolni nem bírja, meglepheti mindazokat, a kik a magyar nép helyzetét nem ismerik — ámde azok előtt, a kik a magyar nép gondolkozásmódját, életrendjét és szokásait ismerik, természetesen látszik s el lehetünk rá készülve, hogy ez a politikai helyzet következtében hovatovább nagyobb arányokat fog ölteni, mert erre a gazdasági csapások mellett az adóprés és a nagyhatalmi igények, a hadsereg moloehja kényszeríti.

A magyar nép természeténél fogva kiváló munkás, józan és szorgalmas, de ennek megfelelőleg szeret

táplálkozni is s ha ennek lehetősége tőle elvonatik, s ha már egyetlen utolsó köteléke: birtoka, földje, szőleje, háza elvétetik, mi sem természetesebb, hogy fogja vándorbotját és megy jobb hazát keresni!

E tény az, a mi a magyar embert Romániába, a Duna és Dráva vidékét Horvátországba a felső vidékét Amerikába hajtja s jó szerencse, ha egy csekély töredék visszakerül, mert legnagyobb része asszimilálódik a kivándorlottaknak s örökre beolvad más nemzetbe.

Több kivándorlóval találkoztam s érintkeztem, de ha okát kérdeztem kivándorlásának, mindeniktől azt hallottam, hogy „Ugyan kérem, hát miért ne mennék máshová, mikor itthon az ember szájából a megező falatot is kivesszik az adóba! Még volt egy kis jussom, a mi az apámról maradt, addig csak kinlódtam, de megette az adó, egész nyáron át dolgoztam a télire való kenyérért, s mikor haza hoztam, be sem rakhattam a kamrába, mert már ott voltak az urak és elvitték az adóhátralékba! Hát éhen csak nem pusztulhatok el! Azért megyek, mert már meguntam az adóra keresni!”

Ime a megfajt! Ime az alap-ok, a mely ellen a kormány tehetetlen! Ez egy a kivándorlás, mint egész szociális bajok okozója, s fájdalom, e kivándorlóknak igaza is van, mert tessék csak alapos számítást tenni, s ki fog derülni, hogy az iparos munkáját és tudomását, a földmives és birtokos földjét csak bérbe bírja az államtól, sőt ennél tovább menve, kétségtelen, hogy az adózó az államnak összes jövedelmének majdnem felét fizeti adóban, tehát azt, a kitől az állam mindenét elvette, vajjon mivel lehet megtartani azon uttól, a melyen haladva, boldogulását véli feltalálni?!

Hic Rhodus, hic salta! Ha majd az állami adó igényeit legalább 40 százalékkal leszállítani fogja, ha majd a polgárok tőkétjét az adó miatt meg nem támadja s az állampolgárok adóképeségét emelendi, a jólétet megteremti: tessék mindenkinek elhinni azt, hogy hiába lesznek az ügynökök aranyigéretei, hiába lesz minden csábesszök, egyetlen magyar ember sem fog kivándorolni.

E sorokat vidékről köldötte nekünk egy, a nép között sokat megforduló, annak minden baját jól ismerő olvasónk, hozzátenni valónk egyelőre nincs, csak azt kell még megemlitenünk, hogy az *Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület* kivándorlási bizottságának határozatát tárgyalta ma az O. M. G. E. igazgató-választmánya, a mely a következő szabályzatban állapodott meg:

1. Kéressék fel a kormány, hogy a kivándorlás okainak a helyszínen való kinyomozására királyi bizottságot küldjön ki, melynek feladata a kivándorlási vidékek bejárása, a hatóságok kihallgatása s különösen a kivándorlással kapcsolatos gazdasági bajok kiderítése legyen.
2. Kéressék fel a kormány, hogy a kivándorlás szabályozására, nevezetesen a kivándorlók helyesirányítására és érdekeiknek minden vonalon való megvédelmezésére a szükséges törvényhozási lépéseket tegye és e törvényes rendezésnél a mezőgazdák kívánalmait figyelembe venni sziveskedjék.
3. Megfelelő érdekvéviselési intézmény szervezhető az eljárási kon- zultatusaink és mezőgazdasági attas-

séink után az idegen államok magyar telepei és általában a kivándorlot-tak sorsa, elhelyeződése és életviszonyai felől alapos információkat igyekeznek beszerezni.

4. Kéressék fel a belügyminiszter ur, hogy a Dél-Amerikába irányuló káros, sőt veszedelmes kivándorlást egyelőre és minden rendelkezésre álló eszközzel lehetőleg korlátozni sziveskedjék.

5. Kéressék fel a belügyminiszter ur, hogy a bevándorlásra vonatkozó hivatalos adatokat az O. M. G. E. rendelkezésére bocsátani sziveskedjék.

Bankok fuziója. A „Bud. Tud.” jelenti: Bécsi lapoknak az a jelentése, hogy a budapesti bankok fuziója kész, a melyek közt a Hazai Bank-Részvénytársaságot is megnevezték, értesülésünk szerint, legalább a mi ezt az intézetet illeti, teljesen alap-talan.

Időjárás.

A maximum még mindig mozdulatlanul fekszik Európa déli felén, míg az Atlanti-oczeánról ismét új depresszió nyomul az északi tartományokra, erős légáramlást okozva északnyugaton.

Az idő a kontinens déli felében általában száraz, ködös, vagy csak időnként derült és csendes, míg északon váltószélű és csapadékos.

A hőmérséklet eloszlása változatlan. Hazánkban az idő jobbra szélcse-des, ködös és száraz. A hőmérséklet a fagyponthoz közel van.

Jólat: Jobbra ködös idő várható, elvélve (északon) csapadékkal és fagy-pont körüli hőmérséklettel.

Hőmérséklet: Budapest 0-7, Ó-Gyalla -2-5, Zágráb —, Szolnok -0-8, Szeged -2-9, Kolozsvár —, Bécs -3-2, Róma -0-0, Berlin 2-4, Páris 1-9, Szent-Pétervár 1-2.

Budapesti gabonatózsde.

Csendes irányzat és változatlan árak inellett 25.000 mm. buza kelt ma el. A legmagasabb ár 7-75, a legalacsonyabb 6-70 korona volt.

Egyéb gabonaneműek közül zab 5-25-3-80 és rozs 6-85-7 koronán kelt el. 4 és fél óraker a következők voltak a zárórfolyamok:

Buza áprilsra	7.46—7.47
Magyar buza ápr.-ra	7.47—7.48
Buza okt.-re	7.68—7.70
Magyar buza okt.-re	7.62—7.63
Rozs áprilsra	7.21—7.22
Tengeri máj.-ra	4.86—4.87
Zab áprilsra	5.65—5.66
Répcze aug.-ra	12.75—12.86

Budapesti értéktőzsde.

Valamivel kellemesebb irányzat uralkodott ma az értéktőzsdén, mely más-különbén igen korlátolt forgalom mel-llett folyt le. A koronajáradékkal néhány papír, első sorban az államvasuti rész-vény emelkedett néhány koronával, de alapjában minden változatlan maradt.

A helyi értékek piaca felette csendes. Valuták és érczavtók szilárdabbak.

A 4 órai záratkör maradt:

Osztrák hitelrészvény	673.50
Magyar hitelrészvény	679.—
Leszámitoló	422.50
Rimamurányi vasműv.	488.—
Osztrák-magyar-államvasut	669.75
Közuti-vasut	590.50
Városi villamos vasut	293.—

Állatvásár.

Kőbányai sertésplac. Deczember 20-án. Fialat nehéz (páronként 320 kgron felüli súlyban) 96—97 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 klg.) 95—96 fillér. Fialat könnyű (páron-ként 250 klgig terjedő súlyban) 94—95 fillér. Szerbiai Nehéz (páron-ként 260 kgron felüli súlyban) 90—92 fillérig. Közép (páronként 240—260 kgr. súlyban) 86—88 fillérig. Könnyű (páronként 240 klgig terjedő súlyban) 82—84 fillérig. A sertésüzletirányzata: változatlan.

Budapesti borjuvásár. Deczember 20-án. Felhozott 242 drb 6l6 és 41 drb leölt borju. Növendékmárha 45 drb, 28 drb 6l6 és — drb leölt bárány. Arjegyzések: Elsőrendű 6l6 borjúkért 78—90 fillérig, kivételesen 96 fillér. Másodrendű 6l6 borjúkért 68—76 fillérig. (Levonás nélkül: Elsőrendű növendékmárhákért 52—56 fill., közép-minőségű növendékmárhákért 47—51 fillérig, alárendet 40—44 fillérig kilogrammonként. 6l6 bárányokért 10—12 korona páronként. Gyenge hus-fogyasztás folytán az üzlet változatlanul lanyha.

SZÍNHÁZAK.

(Péntek, deczember 21-én.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irtá Berczik Árpád. Kezdeté fél 8 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

V Á R S Z I N H Á Z.

Nincs előadás.

V I G S Z I N H Á Z.

Tartalékos férj.

Eredeti bohózat 3 felv. Irták Guthi Soma és Rákosi Viktor. Kezdeté 7 óraker.

N É P S Z I N H Á Z.

S a n - T o y.

Kinai daljáték 3 felv. Irták Edward Mor-ton, Harry Greenbank és Adrian Ross Fordították Fáy J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Sidney Jones. Kezdeté fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták Beöthy László és Makay Emil Zenéjét összeállította és részben szerzette Donáth Ede. Kezdeté fél 8 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A „Secessio”.

Kezdeté 7 óraker.

9180/1900. szám.

Szelidgesztenye-sarjak eladása.

A vojnicsei kir. erdőgond-nokság I. B. vágássorozatát képező I., II., III., VI. és VII. tagjának Kozjacska nevű 33. számú vadkerületben fekvő 276-61 k. hold kiterjedésű, sétatöb-termelésre berendezett területen előfordul a sz. 1901., 1902., 1903., 1904. és 1905. években kihasználandó szelid gesztenye sarjak eladása iránt a zágrábi kir. erdőigazgató-ságnál 1900. évi deczember hó 29-én, d. e. 11 óraker zárt irásbeli ajánlatok után tör-ténő versenytárgyalás fog meg-tartatni.

Kikiáltási ár évi 25.448 korona.

A részletes árverési és szer-ződési feltételek a zágrábi kir. erdőigazgató-ságnál és a vojnicsei kir. erdőgondnokság-nál tekinthetők meg s kívá-natra meg is küld-tnek.

A kérdéses erdőterület 5 km. távolságban fekszik Károly-várostól.

Budapest, 1900. évi de-czember hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

97184. szám. 1900.

Hirdetmény.

A gödöllői m. kir. korona-uradalom 1901. évi termény-és anyagszükségletének bizto-sítása céljából ezen urada-lom igazgatóságánál f. évi deczember hó 29-én d. e 10 óraker zárt irásbeli ajánla-tok után nyilvános verseny-tárgyalás tartatik.

A beszerzendő cikkek a következők: ca. 6178 klg. pörkölt szalonna, ca. 4060 mm. finom buzaakorpa, to-vábbá fa- és vasanyagok, ége-tett mész, bőrneműek, kötél-gyártó anyagok, máz és ola-jok, kenőcs, kőszén és külön-féle vegyészeti anyagok.

A részletes ajánlati felté-telek értelmében kiállított, bá-natpénzzel és egykoronás bélyeggel elátott ajánlatok fenti határidőig a korona-uradalom igazgatóságánál nyuj-tandók be. A részletes fölté-telek, valamint a cikkek jegy-zéke a m. kir. gazdasági fő-igazgató-nál (Budapest, föld-mívelésügyi minisztérium) és a korona-uradalom igazgató-ságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1900. évi decz. 13-án.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Blaha Lujza

koronás arany érdemkereszttel ki-tüntetett művésznők sajátkezűleg aláírt élethű

arczképe

50/66 centiméter nagyságban

kapható a

„Magyarság” kiadóhivatalában.

Ára 2 korona.

Korona-Sect

(H-bzó bor) Próbáláda két pa-lackkal bármilyen Magyarországon bármely posta-automátára és Ausz-triába is a Korona márkát mellől — Virsiontelárosítónak megfelelő engedélyvel.

Saját szőlővel készített
Mattes János
BUDAPEST.
Koronaherceg-utca
(Harris-bazár).

Zálogszedőlapokat,

10rt arany és ezüst leg-mag-sabb árban vesz
SCHILLER IZSÓ,
IV., Királyi Pál-utca
12 szám alatt

Egy jó varrónó ajánlkozok jutányos áron házakhoz varrni. Luther-utca 1/c. I. em. szjtó 4.

Bőr-, viaszkosvászon

és

LINOLEUM-KÜLÖNLEGESSÉGEK

GYÁRI RAKTÁRA

NEUMAYER LIPÓT

Budapest, VI., Váci-körút I. az „Anker-udvar” mellött.

Alkalmos olcsó ajándékot nálunk lehet kapni:

Angol női ruha	10—15 frt.	Elegáns zsinór- és szőrmédieszszel	17 frt.	Camparn cheviott minden színben	5 frt.
Legfinomabb	25—30 frt.	Legelegánsab szerpentin köpeny brocat bé-		Női téli kabát valódi szőrmédieszszel	8 frt.
Moire selyem felsőszoknya	10 frt.	lessel és szőrmé lészszel		Női téli kabát valódi perzsa díszszel	16 frt.
Selyem utozai ruha	25—30 frt.	Hosszu búr gallér béielve		Leány kabát	4.50 frt és feljebb
Könnyű selyemből elegáns fagon	18—22 frt.	Hosszu búr gallér urága szőrmédieszszel		Angol nőruha szövetek dupla széles remek színek	25 kr.
Legújabb női palatot dus szőrmédieszszel	14 frt.	Hosszu búr gallér bandókkal és szőrmédieszszel		Agyter-tők 3 darab	4 frt 50 kr.
Női téli kabát zelnór és valódi szőrmével	10 frt.	Finom cheviott alj		Paplanok jó selyemből	7 frt.

Gyászruhák négy óra alatt elkészítetnek.

Herczeg és Horvát

Budapest, Kerepesi-ut 52. szám. Adria-szállóval szemben.

REGÉNYCSARNOK.

Az örök szerelem.

— Francia beszély. —

Írta: **Paul Perret.**

(Folytatás.)

11

IV.

Yolande hirtelen a szárazon termett.

Saint-Epinay kissé visszamaradt, míg a lélekvesztőt a parthoz erősíté.

A fiatal nő jobbra két sor fűzfa felé haladt, melyet a mezőn legott észrevett. E nedves légkörben a nap nem fejthető ugyan ki hevének teljes erejét, de mindamellett is terhére kezdte az Yolande-nak válni s bármily csekély árnyat látszanak is e fűzek ígérni, mégis sovár tekintetet vete azokra a távolból.

A gróf nyomon követte a nőt, a nélkül, hogy őt utólrni törekedett volna. Nem győzött eltetni e könyved, mozgékony, gyönyörű természet szemlélésével, azonban igyekezett szívét fölfegyverezni e büszke tündérnek búbája ellen; boszusan tapodott a fűre, melyet Yolande legázolt, holott szerette volna léptének nyomát megcsókolni; imádkozta e nőt, de ugyanakkor átkozta is.

Yolande végre megállapodott a fűzesnél.

Midőn a gróf odaért, a nő letelepedett s a lehető könnyedséggel tette magát ama kényelembé, melyet a kreol nők mindenütt, a hol csak tehetik, megszerezni igyekeznek.

A fiatal nő, miután az üdítő pázsiton pillanatig egész élvezettel pihent s megkönnyedve nagyot sóhajtott, fölszólította Saint-Epinay-t, hogy kövesse a jó példát s telepedjék mellé.

— Ah! mily felséges itt lenni! — szólt.

— Nagyon kellemes! — viszonzá a gróf.

— Mily csöndes itt minden! — folytatta a nő. — Én soha sem értettem meg ennyire az önök földének titkos és borongó természetét, mint e pillanatban. Ez a szürke ég megnyugvást ad a szívnek s e mezőségeek halvány zöldje valóban jól esik a szemnek. Hígyje meg ön, hogy e folyvást lengedező szellő önnek jó tanácsokat ad; azt sugogja önnek, hogy a bölcsek mitsem tesznek okosabban a világon, mint ha alusznak. Aludjék ön is, kedves barátom, aludjék, de a nélkül, hogy rossz álmok gyötörjék.

— Ime, — szólt a gróf, — ez ismét oly guny, melytől megkímélhetne kegyed engem!

— Oh! kérem, ne nehezteljen rám legkevésbé sem! — viszonzá Yolande. — Én ma sok igazságot fogok önnek mondani. Már a vitorla alatt akartam önrel enyelegve társalogni. Kényes ügyeknél legjobb

tréfás hangot választani; azonban ez önnek nincs inyére és így megkísérlem a komolyságot szokásom ellenére is. Nekem nyg tetszik, barátom, hogy ön azon a ponton áll, hogy valami bohóságot akar elkövetni, melyet nem lehet menteni és a mely valóban indokolatlan is... Miért határozta ön azt el magában, hogy engem szeret... öt év lefolyta után?

— Inkább azt kérdezhetté kegyed tőlem; miért nem szerettem előbb? De ez oly kérdés, melyet, kérve kérem, ne intézzen hozzám, mert nem lennék képes rá feleletet adni. Kegyed öt évvel ezelőtt ugy jelent meg előttem, mint valami tünemény...

— Mennyei tünemény? — vágott közbe a nő.

— Hát nem ígérte-e kegyed meg, hogy komoly marad? — szólt Saint-Epinay. — Ugy látom, nem igen van kedve fogadásának megtartására. Ha kegy az, hogy nem gunyolódik velem ily, reám nézve komoly pillanatban, éreztesse velem azt akképp, hogy ne nevesse ki azt az érzelmét, melyet kegyed iránt tápláltam! Én terhére váltam; de ez csak tegnap óta van így; öt éven át bohóságaim mindig kellemesek voltak s szívesen fogadtának. Emlékezik-e még, midőn első ízben találkoztunk Ocelles nagyúrnjénél s én több, mint egy hóig megállottam, hogy ne közeledjem kegyedhez? Miért törekedtem volna én olyasminék elérésére, a mi nem volt

szükséges kedvteléseimhez? Ama kellemes hevélyek, melyeket kegyed velem megismertett, már rég elmúltak; hasonló valék a gyermekhez, ki vágygyl tekint a csillagot ragyogásában, de nem mer ama gondolatra vetemedni, hogy azt valaha még el is érheti. En is ugy bámultam kegyedet, mindazt föltaláltam lényében, a mit kerestem, képzeletem, ábrándoztam hat év óta. Vajha soha ne kellett volna viszontlátnom kegyedet, hogy az első órák benyomása mitsem vesztett volna nálam hatályából s bár inkább erősbült volna az a megszokás által. Abban az időben egy igen kedves barátom volt nekem, oly barát, kibe az ember teljes bizalmát vethet és a kibem, mint látzott, soha sem lehet csalódni. Nem voltam-e én kellemesen meghajva egész lényemben, midőn kegyednek közelében éreztem magamat? Semmiféle nemtelen szenvedély nem támadt bennem, csupán mély és nyugodt érzelem, de szívem egészen eltelt kegyeddal. A szívnek teltsége nyugalmat szül, kétségkívül azért, mert reményre jogosít a jövő boldogság iránt. Én azonban biztosíthatom kegyedet, hogy öt évig ugy éltem körében, hogy nem tápláltam több reményt, mint a mennyit kegyed nekem nyújtott; soha még csak eszembe sem jutott, hogy többet óhajtsak. Vajha Ocelles asszony soha ne erőltetett volna arra, hogy e kastélyt meglátogassam.

(Folyt. köv.)

Csodás hatása

a Klein és Fia-féle „IBOLYA-TEJ CRÉME”, mely egyszeri használat után az arc és kéz bőrnek bárszony simaságot kölcsönöz, valamint minden bőrtisztatlanságot eltávolít.

Egy nagy tégely ára egy korona. Kapható:

Klein és Fia

főhercegi udvari pipere-szappan és illatszer gyárosok városi lerakátában

IV. kerület, Váci-utca 10/A. sz. a. Ugyanott nagy választék díszdobozokban, karácsonyi és újévi ajándékokban.

Különféle kiállításon kitüntetett cukrozott gyümölcs

ugyszinte cukorba főtt gyümölcsök, gyümölcs-izek, birsalmassajt kitűnő művészségben kaphatók

Özv. Étsy Vilmosné

államilag segélyezett feldolgozó-tanműhelyből Kecskeméten és

Egry György tejsarnokában Budapesten, Bálvány-utca 2. sz. a.

Tűzifa árjegyzék.

	4 méter	2 méter
I ^o Bükkhasábja	17 frt	9 frt
I ^o Tölgyhasábja	18 frt	9 50
I ^o Cserhasábja	19 frt	10 frt
I ^o Gyertyánhasáb	20 frt	10 50
Dorongfa	16 frt	8 50
Puhafa	14 frt	7 50

Rövidre aprítva, házhoz szállítva, behordva. Megrendelhető személyesen v. levelezőlapon **CILCER BÉLA** tűzifaraktaiban Budapest, V. Vízegrádi-utca 60.

Karácsonyi ajándéknak nagyon alkalmas!! Ritka alkalom!

300 darab 1 forint 80 krajczár. Egy elegáns óra 3 évi jótállással, szép lánczozal együtt, 1 pár gyönyörű valódi ezüst fülbevaló a cs. kir. fém elző hivatalal jelezve, 1 nagyon elegáns garnitúra, mely kézelő-, gallér- és mellgombból áll, utóbbi 3 százalékos arany garatálva, 1 igen szép női nyaklánc keleti gyöngyökből, 1 finom nyakkendő szimili-brillánsal, 1 nagyon szép szivarszipka borostyánkővel, 1 különösen elegáns gyűrű imit. drágakővel, urak vagy hölgyek részére, 1 pompás zsebhen hordható írőkészlet, mely 3 tárgyiból áll, 1 gyönyörű toaletttűkör tokban fésűvel együtt, 1 pár féharisnya, 1 pénztárca bőrből, 20 különféle tárgy levelezéshez és még azonkívül 250 különböző tárgy, a melyek a házban nélkülözhetetlenek és hasznosak. Minden szelbámosság ki van zárva, mert meg nem felelt azonnal visszaveszek. Két csomag vételénél egy szép kényes zsebkést ingyen hozzá adok. Megrendelhető utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett e zimen:

ERNST BUCHBINDER Krakau, Postfach S. B. 10.

Szép, büszke

Bajusz

ékekése minden férfinak, a

Kuhlmann-féle híres bajusz-kenőcs a legrövidebb idő alatt hat.

Ártalmatlansága biztosítva. Ártalmatlansága biztosítva. Tégelyenként 5 korona, az összeg előleges beküldés e mellett. Postaértékeket fizetés gyanánt elfogadok.

Kuhlmann Károly, Düsseldorf haj- és szakáll-ápoló speciálista.

Kávé! Ajánlom a legjobb zamatú kávéimat a következő olcsó árban:

Nyers kávé.

1 kiló Verseny kávé	1 frt 20 kr.
1 kiló Gyöngy legfinomabb	1 frt 80 kr.
1 kiló Mocca finom	1 frt 35 kr.
1 kiló Jáva	1 frt 35 kr.
1 kiló Cuba	1 frt 60 kr.
1 kiló Nagyszemű válogatott Cuba	1 frt 90 kr.
1 kiló vegyes pörkölt 1.40, 1.60 és	1 frt 80 kr.
4/5 kiló postaszák megrendelésnél vidékre is teljesen bérmentve minden más költség nélkül szállítok. Kávéim tiszta és jó minőségűek 26 év óta fenálló je hírnevem kezeselek. SALAMON JAKAB első Budapest Józsefvárosi kávé és tea szétküldési Magazin, mint a trieszti kávé különlegességek szétküldési központi raktár József-körút 31/b. Rákóczytéri vásárcsarnokkal szemben.	

Bőrbántalmakat, vérbajokat, ideg- betegségeket és gyengeségi állapotokat alaposan gyógyít

Dr. FABINYI

v. kórházi orvos, specialista

oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredményei alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában. **Biztos siker folytán honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék.**

Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12., I. em. Bejárat a lépcsőnél. Külön várótermek. Rendel: d. e. 9-3-ig, este 6-8-ig.

Alapított 1834-ben. Telefon 947.

Andrényi Kálmán Utócai

aradi bornagykereskedők és szőlőbirtokosok budapesti fióküzletei:

V. ker., Váci-körút 46. VIII., József-körút 35. VIII., Sándor-utca 6. II., Zsigmond-utca 7. (Szőlőtelepek: Gyorok, Ménes, V.-Péros, Vadkert). Megrendelések házhoz szállítatnak.

Árjegyzék.

Az árak koronaértékben. Kitűnő minőségű saját termésű asztali bor utcán át kimérve 1 liter 72 fillér.

Asztali borok palackokban.	1 l. K.	1/2 l. fillér	Fehér-pecsenye-és gyogyborok.	1/10 l. K.	1/20 l. fillér
Gyoreki fehér	—,90	—,48	Magyarádi	1,10	—,60
Márosmenti fehér	1,—	—,54	Bakator	1,40	—,76
Magyarádi fehér	1,20	—,64	Rizling	1,50	—,80
Aradhegyaljai sziller	—,90	—,48	Finom vegyes	1,80	1,—
Gyoreki vörös	1,20	—,64	Szomorodni	2,40	1,30
Vörös-pecsenye és gyogy-borok.			Son gróf Teleki L. Gy. ur termése	1,80	1,—
Kálvária hegyi vör.	1,90	—,70	Rizling gróf Teleki	2,—	1,10
Burgundi vörös	1,50	—,80	Adam ur termése	1,80	1,—
Ménesi szemelt	1,80	1,—	Tamási gróf Teleki	4,—	2,40
Ménesi Cabinet	2,40	1,30	Erdeyi assu gr. Teleki A. ur termése	7,—	4,—
Saját égetésű palinkák.			Ménesi assu	7,—	4,—
Milvórium	2,40	1,30	Tokaji assu	6,—	3,50
Törköly	2,40	1,30			
Sepró	2,80	1,50			
Cognac	1/10 l. 4,—	1/20 l. 2,20			

Minden üzlet borkóstolóval van egybekötve. Nagy választék magyar és francia Cognacokban és pezsgőkben.

Kereskedelmi és Iparkalauz. Beszerzési források.

Czimbalmaim,
melyek az illetékes zene-
kapacitások által minden
tekintetben a legkitűnőbb-
eknek vannak elismerve és
igy a hazai és külföldi
kiállításokon az első díjat
nyerték, 75 fttól külön-
böző árban kaphatók. Mint-
hogy ez idő szerint a
czimbalomnak pedálján és
belső szerkezetén utóér-
hetetlen találmányom van,
igy javításokat és átalaki-
tásokat is elfogadok, a
hang javulásért és tartós-
sáért kezességet vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 42. sz.
és Vörösmarty-utca
16. szám.

Árjegyzéket bérmentve küld.

Lószőrmatracz

3 részű 15 klg. súlyban
csinvtól 14 forintért
kapható, míg a készlet tart.
Budapest, IV. ker.
Teréz-körút 36. sz. 1
kárpitosnál.

Kitűnő,

valódíszékelykonyha. Ebéd,
vacsora 20 forintért, a Fe-
hérló szálloda éttermében.
Ürmösinél, Kerepesi-ut.

Butoriparosok,

Nemes és Lengyel Bu-
dapest, IV. ker. Keoske-
méti-utca 6. sz. I. em.
ajánlják dusan felszerelt
raktáraikat, saját készítmé-
nyű fa- és kárpitos mun-
kákban.

Eleő magyar budapesti
cipő gyors javító-
intézet
Budapest.
VIII., Kerepesi-ut 57. sz.
Mindennemű cipőjavítás
gyorsan, szolidan és leg-
jutányosabban.

Ragyogó karácsonyfa- disz karácsonyi

és
ujévi
levelezőlapok
Leitner M. L. és fia
papirkereskedésében,
BUDAPEST,
V., Váci körút 18. sz.

Egyházi szerek,
lobogók, képek és könyvek
legolcsóbban kaphatók:
Sziúts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág-
utca 2. sz.

**Első magyar betűön-
tőde részvénytársaság**
Budapest, Desseffy-utca
52. sz. Könyv- és cizmirá-
sok. Rézlenia gyártás. Me-
chanikai műhely.

Legolcsóbb bevásárlási
forrás!

W. WEISZ LAJOS
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 22.
(Telefon-Hirmondó épület).

**Saját gyártmányu
férfi- és ruha nagy
raktára.**

Mérték szerinti megrende-
lések a legújabb divat sze-
rint a legjobb minőségű
kül- és belföldi gyapju-
szövetekből a legelegán-
sabban eszközöltetnek,
feltűnő olcsó árak
mellett.

**Magyarország
leghíresebb
ásvány-gyógyfor-
rásai a**

Bikszádi

gyógyit mint a
drága Selters. A

Sztojhai

azonos a karls-
badival.
Bérlők: Almer
Lajos és Károly,
Nagybánya.

Reinthal Anna

nőruha-készítési és
szabászatil intézete
Budapest,
IV., Muzeum-körút 15.

Mindenféle női ruha elké-
szítése elvállaltatik, ugy-
szinte fehérmű és
hímzési munka jutányos
ár mellett. Tanulóleányok
felvételnek 3 ftt havi tan-
díjért.

Kívánatra jutányos rész-
letfizetés mellett.

Mi a

„Tanos Elixír“?

Külföldön elterjedt csodá-
latos hatásu brazíliai gyö-
kérkivonat, egyedüli ké-
szítmény, mely az elgyen-
gült idegek és izmok ru-
ganyosságát helyreállítja.
A legbiztosabb szer az ifju
erő visszaszerzésére,
mit számtalan hálanyilat-
kozat bizonyít. A L. Bakos
József gyógyszerész által
készített „Tanos Elixire“,
kapható minden gyógytár-
ban. Ára: 3 korona. 3
korona 60 fillérért bér-
mentve küldi a dícső-szt.-
mártoni gyógyszertár.

Kis Hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalban
IV., Vármege-utca 11-13.

Állást keresők
és
munkaadók,
vevők és eladók,
bérlők
és
bérbeadók
és mindazok, akik a nagy
közönség köréből keresik
az érdekelt feleket,
hirdessenek

„MAGYARSÁG“
Kis Hirdetések
rovatában.

A kishirdetésekre a czi-
met és lakást is be lehet
tenni minden külön díja-
zás nélkül.

!!! Minden szó egy-
szeri beiktatása 2 fillér,
vastagabb betűvel 4
fillérbe kerül!!!

MINDENKI

rendelje meg a század leg-
hasznosabb könyvét: a

Kereskedelmi

Vegyészeti.

A Kereskedelmi Vegyészeti
nélkülözhetetlen
mindeu gyáros, fűszer- és
vegyeskereskedő, szatócs,
illatszerész, gyógyszerész,
orvos, föld- és szőlőbirto-
kos, kertész, czukrász,
korcsmáros, vendéglős, pá-
linkamérő, fodrász, aszta-
los és egyáltalában min-
den kereskedő, iparos és
minden intelligens egyén-
nek.

Utmutatásainyomán bár-
ki tekintélyes mellékjöv-
elemre tehet szert
Keresetnélküli egyének-
nek könnyű és becsületes
munka árán biztos és
kényelmes keresetforrást
nyújt.

Tanításai nyomán min-
den háztartásnál óriási
megtakarítások érhetőek el.
A könyv legújabb kiadá-
sa 2 korona 40 fillér, vi-
dékre portómentes beku-
ldással 2 korona 75 fillér
kedvezményes árért meg-
rendelhető a

„MAGYARSÁG“
kiadóhivatalában Budapest
IV., Vármege-utca 11-13

Alkalmi és karácsonyi ajándékok.

Futó-
szőnyeg **13** kr.

méterje
Nagy szőnyeg 200 - 6 szem. tea-készlet 3.50.
300 cm. 2.-, 6 szem. kávé-készlet 3.50.
Szövet- vagy csipke- Flanell-takaró 1.50.
függöny 2 szárny 1.50. Asztali lámpa 1.
2 ágy-, 1 asztalterítő 5.-. Függő lámpa 3.50.
Paplan 2.-. 2 lópokrocz, koczkás 3.50
6 szem. evő-készlet 6.-.
és minden e szakmába vágó áruk a legfinomabb
kivitelig jutányos áron kaphatók

REICH M. és Társánál

Károly-körút 28a. szám alatt
központi városház.

Vidéki megrendelések előleg mellett utánvétellel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak

ajánlunk

Szép ruhaszöveteket a 20 kr m.-kint.
120 cm. széles a 30 kr m.-kint.
Maradékszövetek, selymek, plüszök és
bársonyok nagyon olcsó áron kaphatók

SCHATZ H. ÉS TSA

Olesó áruházában

Király-utca 10., II. udvar, az átjáróházban.

Hoffmann Károly utód.

elvállal

diszes és egyszerű temetések rendezését.

Fa-, ércz- és kettős-koporsók, sirkoszoruk és
halotti czikkek elismert, legjutányosabb árak mellett.

BUDAPESTEN IV. ker., Váci-utca 45.
VI. k. Nagy Mező-u 10.
IV. ker., Molnár-utca 35.

GUMMI

és halhólyag különlegességek,
valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és
ártalmatlan, orvosilag ajánlva. Tucatja 60 kr, 1, 2, 3,
4, 5, 6 forintért. Pessarium oclusivum 150 fttól 2.50
ftig. Capot americans 2-3 ftt. Párisi hölgy óv-szi-
vacskák 3-4 ftt.

Kapható:

Juszt Ferencz

látyszerésznél
BUDAPEST, Muzeum-körút 15. szám alatt.

Szentképek.

(Legérdekesebb karácsonyi ajándék!)

A mindig nagyobb elterjedésnek örvendő ma-
gyar szeutkép-vállalat kiváló művészek alkotásait
híven reprodukáló s még a legkényesebb ízlést is
kielégítő szentkép-kiadványai a legszebb karácsonyi
ajándékul bátran ajánlhatók ugy a szobák falainak
ékesítésére, mint az imádságos könyvekbe. Abban a
helyzetben vagyunk, hogy a magyar nyomdaipar e
remekeit erga sacra is (á 40 kr.) adhatjuk. Megren-
delők e czéltől Lévy Mihály tanfelügyelő-plébános-
nál jelentkezzenek Abonyban (Pest m.)

Immár 3-ik kiadásban jelent meg a BACSÓ-féle

ÖRÖK NAPTÁR

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár mindenki számára.

Szerkesztette:

BACSÓ FERENCZ.

Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század minden évének naptárát,
összesen

61 teljes, közönséges naptárt,
melyek 1701-től a 2000-ik évig váltakozva érvényesek. A ki tehát egy-
szer megveszi, az egész életében

minden esztendőre

ellátja magát naptárral, mi által sok pénzt takarít meg, — s egyuttal
a lefolyt évek naptárait is mindig kezében bírja, a mi igen érdekes do-
log. Külső kiállítás pedig oly diszes, hogy a legelőkelőbb szalonok
asztalán helyet foglalhat, s ezért **alkalmi ajándéknak** is különö-
sen ajánlható. — Bóli ára 2 korona, de a **MAGYARSÁG** kiadóhi-
vatalában (Budapest, IV., Vármege-utca 11. sz.) **1 korona 20 fillér**
kedvezményes árban kapható. Ha ajánlott és bérmentes megküldés
kiváratik, ugy még 35 fillér portó is mellékelendő.